

PARAFIE RZYMSKO-KATOLICKIE NA TERENIE GMINY BIAŁOŚLIWIE

Na terenie Gminy Białośliwie funkcjonują trzy parafie rzymsko-katolickie, które pod względem organizacji kościelnej wchodzą w skład dekanatu wyrzyskiego oraz diecezji bydgoskiej.

Parafia pw. Św. Mikołaja i Błogosławionego Biskupa Michała Kozala w Krostkowie

Data erygowania parafii: XIII/XIV w.

Miejscowości należące do parafii: Bąkowo, Dębówko Nowe, Dębówko Stare, Komorowo, Krostkowo.

Data utworzenia parafii w Krostkowie nie jest dokładnie znana, ze względu na brak źródeł dokumentalnych. Przyjmuje się, że jej erygowanie miało miejsce na przełomie XIII i XIV wieku. Pierwsze natomiast udokumentowane wzmianki historyczne o Krostkowie pochodzą z 1493 roku i znajdują się w łacińskim dokumencie braci Danaborskich z rodu Pałuków, którzy dokonali przed królem Janem Olbrachtem podziału swoich dóbr. W dokumencie owym – „Divisio Bonorum Inter Germanos de Damaborz” – pojawia się nazwa Crosthkowo. Można domniemywać, że ród ten również wznosił i wyposażył pierwszy kościół w Krostkowie.

Pierwsze zachowane pisane informacje o krostkowskiej świątyni pochodzą dopiero z połowy XVII wieku i znajdują się w aktach wizytacyjnych archidiekanatu kamieńskiego, do którego wówczas należała parafia. Z opisu dokonanego w 1653 roku, przez archidiacona Stanisława Trzebnica, dowiadujemy się że kościół pw. Św. Mikołaja był drewniany, dach miał pokryty gontem, a na nim znajdowała się sygnaturka z dzwonkiem. Wokół kościoła znajdował się opłotowany cmentarz wraz z kostnicą. Nieopodal stała drewniana dzwonnica z dwoma dzwonami. W kościele znajdowały się trzy ołtarze, w tym główny murowany z rzeźbioną malowaną nadstawą z wizerunkiem Chrystusa zdjętego z krzyża. Z połowy XIX wieku pochodzą informacje, że kościół był już obiektem z tzw. muru pruskiego (konstrukcja drewniano-belkowa wypełniona czerwoną cegłą scalaną zaprawą wapienną), a we wnętrzu znajdowały się cztery ołtarze drewniane, ambona, dwa konfesjonały i chór. W 1849 roku pojawiają się informacje o staraniach związanych z budową nowego murowanego kościoła, gdyż poprzedni obiekt został ze względu na stan techniczny zamknięty przez władze pruskie. Uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę obecnego kościoła odbyła się 8 czerwca 1864 roku. Budowa świątyni powierzona została Mistrzowi Mularstwa Ernestowi Opitz z Wyrzyska. W 1866 roku nowy kościół, o wymiarach 25 x 10 metrów, był w stanie surowym gotowy. Obiekt wzniesiony został na miejscu poprzedniej świątyni. Zbudowano go na granitowych fundamentach, z palonej czerwonej cegły, a dach pokryto dachówką ceramiczną. We wnętrzu umieszczono trzy ołtarze

„drewniane i wypokostowane na kolor brunatny, nieznacznie tylko pozłacając” Rok 1869 można uznać za czas zakończenia budowy i zasadniczego wyposażenia współcześnie istniejącego kościoła.

Do najstarszych i ciekawszych obiektów wyposażenia świątyni należy zaliczyć: granitową kropielnicę datowaną na przełom XIII/XIV wieku znajdującą się u wejścia do kościoła, późnogotycką rzeźbę Madonny z Dzieciątkiem usytuowaną na płycinie empery organowej, XIV-wieczną rzeźbę św. Anny Samotrzeciej, monstrancję wieżyczkową z II ćwierci XVII wieku, krucyfiks z przełomu XVII/XVIII wieku znajdujący się w kruchcie kościoła, ołtarz główny z II poł. XIX wieku z obrazem Niepokalanie Poczętej namalowanym przez nieznanego artystę wzorowanym według oryginału obrazu B.E.Murilla z 1678 roku, ołtarze boczne z obrazami św. Mikołaja i bł. Michała Kozala, kilka rzeźb z okresu XVII-XIX wiek (św. Piotr i św. Mikołaj – w ołtarzu głównym, św. Stanisław i św. Jan Ewangelista – w ołtarzach bocznych, Czterech Ewangelistów – pochodzące z dawnej ambony, figury aniołów – umocowane na tle empery organowej), 22 srebrne wota gromadzone od XVII do XX wieku, oraz dwa dzwony z 1641 i 1756 roku znajdujące się w drewnianej dzwonnicy. Na wyposażeniu kościoła znajdują się organy pochodzące z warsztatu Eduarda Witteka z Elbląga z 1911 roku. Cały kościół, jego wyposażenie i otoczenie w 1992 roku wpisane zostało do rejestru zabytków.

Parafia od początków swego istnienia, pod względem organizacji kościelnej, wchodziła w skład archidiecezji gnieźnieńskiej. W latach 1839-1923 połączona była unią personalną z parafią pw. Św. Anny w Kosztowie. Od 2004 roku wchodzi w skład diecezji bydgoskiej i dekanatu wyrzyskiego.

W latach 1920-23 administratorem parafii w Krostkowie był ks. Michał Kozal (1893-1943), późniejszy biskup włocławski i męczennik obozu koncentracyjnego w Dachau. W 1987 roku papież Jan Paweł II dokonał w Warszawie beatyfikacji „krostkowskiego Dobrodzieja”, w których to uroczystościach uczestniczyła grupa parafian z Krostkowa. W 1988 roku biskupowi Michałowi Kozalowi poświęcono ołtarz boczny oraz zainaugurowano nowo ustanowiony odpust ku czci Błogosławionego.

W obrębie parafii znajduje się założony w poł. XIX wieku cmentarz (ok. 300 metrów od kościoła) o łącznej powierzchni 1,44 ha, który w 1982 roku został gruntownie odnowiony. Pierwotny cmentarz zlokalizowany był wokół budowli kościoła, a jedyną dzisiaj jego pozostałością jest grobowiec dziedzica dóbr krostkowskich – Ignacego Sikorskiego.

Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Białosłiwiu

Data erygowania parafii: 1 lipca 1923 r.

Miejscowości należące do parafii: Białosłiwie, Dworzakowo, Otylin, Pobórka Mała, Pobórka Wielka, Wymysłowo, Jańczyn.

Pierwsze informacje o istnieniu Białosłiwia pochodzą z 1216 roku. Jednak pod względem organizacji kościelnej Białosłiwie, do 1923 roku, należało do pobliskiej parafii pw. Św. Mikołaja w Krostkowie. Dopiero po odzyskaniu w 1918 roku niepodległości, grupa parafian rozpoczęła starania o utworzenie nowej odrębnej parafii w Białosłiwie. Moment ten zbiegł się z czasem gdy administratorem parafii w Krostkowie, w latach 1920-23, był ks. Michał Kozal (1893-1943) – późniejszy biskup wrocławski, beatyfikowany w 1987 roku. On, jak i jego poprzednik ks. Stefan Schönborn, widząc stały wzrost liczby mieszkańców Białosłiwia oraz odległość jaką trzeba przebywać aby uczestniczyć w nabożeństwach w Krostkowie, sprawę tę gorąco popierali. Ksiądz Schönborn nawet w liście skierowanym do Kurii Arcybiskupiej w Gnieźnie informował, że Białosłiwie liczy około 2 tysięcy mieszkańców, posiada 2 zbory protestanckie, a brak tu kościoła katolickiego. Bardzo ważną sprawą przy podjęciu decyzji o utworzeniu parafii, był poruszany w liście problem narodowościowy. Dużym znaczeniem był również fakt, że mieszkańcy Białosłiwia wystarali się o plac pod przyszły cmentarz, jak i mieli już upatrzony teren pod budowę kościoła.

Ksiądz Michał Kozal jak i ks. Klemens Zieliński z Kosztowa – równoczesny proboszcz krostkowski, sprawę utworzenia odrębnej parafii w Białosłiwie poruszali również podczas wizytacji parafii w Krostkowie, w dniu 22 maja 1922 roku, dokonywanej przez arcybiskupa gnieźnieńsko-poznańskiego Kardynała Edmunda Dalbora, Prymasa Polski.

Prymas, znając już wcześniejsze starania i zamiary parafian z Białosłiwia, problemy z pomieszczeniem dużej liczby wiernych w małym kościele krostkowskim, drogę którą muszą przebywać parafianie z Białosłiwia, aby uczestniczyć w nabożeństwach w Krostkowie, przystąpił do rozpatrywania sprawy wydzielenia odrębnej parafii. Po zakończeniu wizytacji w Krostkowie udał się nawet do Białosłiwia, aby poznać warunki i rozpatrzeć na miejscu ową propozycję. „(...) O godzinie 3 przybył J.E. Kardynał Dalbor do Białosłiwia celem ostatecznego zaopiniowania w sprawie budowy kościoła. Cała wioska była nadzwyczaj pięknie przybrana w zieleń. Były też liczne bramy tryumfalne ustawione, w których wisiały tablice z różnymi napisami. Dwudziestu jeźdźców przybranych w niebieskie czapki i szarfy towarzyszyło Jego Ekscelencji na drodze z Krostkowa do Białosłiwia. Był to dzień bardzo uroczysty”. Z pobytem Prymasa w Białosłiwie wiązano wielkie nadzieje licząc, że utworzenie miejscowej parafii nastąpi bardzo szybko.

Jeszcze w tym samym roku, w sierpniu, Prymas Dalbor skierował do Białosłiwia ks. Tadeusza Kopczyńskiego (1888-1941) celem rozpoczęcia prac przy tworzeniu nowej parafii. Działania ks. Kopczyńskiego, w okresie od 6 sierpnia 1922 roku do 30 czerwca 1923 roku polegały na stworzeniu organizacyjno-administracyjnych warunków do erygowania w Białosłiwie odrębnej parafii (poprzez wyodrębnienie jej z dotychczasowej parafii krostkowskiej). Pod względem organizacji i jurysdykcji kościelnej mieszkańcy Białosłiwia de facto nadal należeli w tym czasie jeszcze do parafii krostkowskiej, a ks. Michał Kozal był ich duszpasterzem. Zapewne ks. Kopczyński zasięgał informacji o przyszłych potencjalnych parafianach jak i lokalnych możliwościach oraz warunkach u ks. Kozala, który rezydował w Krostkowie.

Dekret erygujący parafię białosłiwską wydał ks. Prymas w Poznaniu, dopiero 1 maja 1923 roku. „(...) Celem ułatwienia mieszkańcom Białosłiwia i okolicy spełniania obowiązków religijnych tworzymy z dniem 1 lipca 1923 roku samodzielną parafię rzymsko katolicką we wsi Białosłiwie, w dekanacie Nakielskim, w archidiecezji Gnieźnieńskiej, pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa”. Prymasowska decyzja weszła w życie z dniem 1 lipca 1923 roku. Dekret prymasowski został 15 maja 1923 roku również zatwierdzony, w imieniu polskich władz administracyjnych, przez wojewodę poznańskiego Adolfa Bnińskiego.

Przed ks. Kopczyńskim pojawiło się bardzo wiele nowych zadań związanych z zapewnieniem odpowiednich i funkcjonalnych warunków do rozpoczęcia oficjalnej działalności duszpasterskiej. Wszystkie jego działania z wielkimi nadziejami i radością obserwowali i wspomagali mieszkańcy Białosłiwia. W listopadzie 1922 roku powołano pierwszy skład Rady Dozoru Kościoła Katolickiego, która wspierała proboszcza w organizowaniu parafii. W jej skład wchodził: przewodniczący - ks. Kopczyński, zastępca przewodniczącego – Braniewicz, sekretarz – Posert, członkowie – Stańczyk, Warda, Bruski, Fąs, Wiesła.

Pierwszym bardzo ważnym zadaniem dla ks. Kopczyńskiego stało się zorganizowanie miejsca do sprawowania kultu. Dzięki pomocy byłego dyrektora dóbr skarbowych w Wyrzysku – Leona

Łangowskiego w jednym z dworskich czworaków, stojących w obrębie majątku skarbowego Białosłiwice, wyburzono ściany i urządzono skromną kaplicę. Poświęcenia kaplicy dokonał na prośbę ks. Kopczyńskiego - ks. Michał Kozal z Krostkowa. Jej wymiary (8x15 m) powodowały, że nie wszyscy mogli się w niej pomieścić podczas nabożeństw. Wyposażenie kaplicy było również bardzo skromne, gdyż brak było wielu podstawowych przyborów kościelnych. Z biegiem czasu duża część z nich, oprócz zakupu, została pozyskana drogą darowizn. Obok kaplicy zbudowano drewnianą dzwonnice według projektu Ciechanowskiego, w której umieszczono dwa dzwony zakupione od parafii nakielskiej. Wraz z powstaniem parafii zaczął również funkcjonować cmentarz. Dzięki staraniom ks. proboszcza, w 1926 roku, w centrum cmentarza stanęła piękna figura kalwaryjska wykonana w firmie: „Stanisław Pankau – Poznań”.

W dniu 13 maja 1924 roku ks. proboszcz Kopczyński powołał komisję organizacyjną do sprawy budowy kościoła w składzie: ks. Tadeusz Kopczyński, Stanisław Braniewicz, Stefan Drożdżyński, która przystąpiła do agitacji na rzecz budowy i zbierania odpowiednich funduszy. Już w lutym 1925 roku ks. Kopczyński wykonanie projektu budowli powierzył znanemu architektowi i historykowi architektury Kazimierzowi Józefowi Ulatowskiemu (1884-1975). Projekt był gotowy w 1926 roku i przewidywał jednonawowe wnętrze (42 metry długości i 16 metrów szerokości) w stylu polskiego baroku (neobarok). Koszt budowy oszacowano wstępnie na 200.000 zł.

Z pozyskanych, w wyniku zbiórek, funduszy zakupiono materiał i latem 1927 roku zaczęto wznosić mury kościoła, tuż za istniejącą kaplicą. Główne prace budowlane zlecono Leonowi Niestrawskiemu, mistrzowi budowniczemu z Bydgoszczy. Tempo prac murarskich było bardzo szybkie, gdyż do listopada 1927 roku prace przy murach osiągnęły wysokość 7,5 metra, a przy więźbie dachowej 11 metrów. W 1928 roku wykonano żelbetowy gzyms oraz dwa wielkie żelbetowe łuki dźwigające sklepienie, dach pokryto dachówką holenderską. Zakłady Przemysłowe w Niezychowie położyły we wnętrzu świątyni wszystkie przewody elektryczne. Drzwi i okna wykonała firma Jurgońskiego z Nakła.

Prace budowlane kościoła zostały zakończone pod koniec 1929 roku mimo, że projekt architektoniczny nie został w całości zrealizowany. Z braku funduszy zrezygnowano z uwieńczenia wieży kopułą, zewnętrznego otynkowania i budowy plebanii. Równocześnie z ostatnimi pracami przy budowie, ks. Kopczyński rozpoczął starania związane z wykonaniem głównego ołtarza. Zakończyły się one zamówieniem i zakupieniem w 1929 roku konstrukcji ołtarzowej wraz z chrzcielnicą i amboną wykonaną w zakładzie rzeźbiarskim w Brodnicy nad Drwęcą (styl neobarokowy). Ołtarz, wraz z ukończeniem budowy, został umieszczony w prezbiterium nowego kościoła. W jego centralnej części umieszczono drewnianą figurę Serca Pana Jezusa – patrona świątyni.

Wielkim wydarzeniem w parafii było poświęcenie kościoła, w niedzielę 10 listopada 1929 roku. Dokonał tego wśród licznie zgromadzonych białosłiwskich parafian ks. dziekan Ignacy Kowalski (1873-1932) z Glesna (pierwotnie obrzędu miał dokonać ks. dziekan Ludwik Robowski z Sadek). Z okazji poświęcenia kościoła w prezbiterium umieszczono białą marmurową pamiątkową tablicę: „Ku większej czci i chwały Bożej, a pożytkowi nieśmiertelnych dusz ludzkich za rządów Prymasa Polski Augusta Hlonda stanął w latach 1927-1929 ten kościół pod wezwaniem Najśw. Serca Jezusowego z ofiar złożonych przez wiernych wszystkich dzielnic oraz przy współudziale parafian w składaniu cegiełek na budowę”. W ten sposób powstał w Białosłiwiu największy w okolicy kościół, a budowany z myślą o przyszłości stale powiększającej się liczby mieszkańców wsi. Było to zasługą ks. Kopczyńskiego – człowieka wielkiego umysłu, czynu i społecznika.

Ksiądz proboszcz Kopczyński przebywał w Białosłiwiu do kwietnia 1939 roku, po czym objął funkcję administratorską w Lubczu. Zginął 5 lutego 1941 roku w obozie koncentracyjnym w Dachau, tym samym gdzie męczeńską śmierć poniósł ks. biskup Michał Kozal, który przyczynił się do powstania parafii białosłiwskiej. Prochy ks. Kopczyńskiego z obozu sprowadziła jego siostra Helena Bilińska i przez okres wojny spoczywały w prawym bocznym ołtarzu kościoła. Po wojnie zostały, w uroczystym pogrzebie przeniesione i złożone we wnęce jednego z filarów kościoła jako kamień węgielny kościoła, który zbudował.

Drugim proboszczem białosłiwskim przybyłym z Gniezna, tuż przed wybuchem wojny, był ks. Franciszek Górski. Jednak 1 września 1939 roku opuszcza on, jak i większość mieszkańców, parafię chroniąc się przed Niemcami.

Po zakończeniu wojny aż do powrotu przedwojennego proboszcza ks. Franciszka Górskiego, funkcję administratora parafii pełnił przez kilka miesięcy ks. Kazimierz Tabaczyński. Ksiądz proboszcz Górski po swoim powrocie i objęciu parafii przystąpił do budowy na gruncie kościelnym plebanii, tuż za kościołem. W 1948 roku prace przy jej zewnętrznej budowie zostały zakończone. Po całkowitym wykończeniu budynku w 1949 roku, proboszcz przeprowadził się z dotychczasowej plebanii, mieszczącej się w budynku gminnym, do nowego obiektu. Za czasów ks. Górskiego została również erygowana w 1946 roku kaplica pod wezwaniem Niepokalanego Serca NMP w Pobórcie Wielkiej.

W 1951 roku władze kościelne przeniosły ks. Górskiego do Grabowa Królewskiego. Jego następcą został ks. Czesław Gólczewski. Był on nie tylko proboszczem ale i dziekanem istniejącego wówczas dekanatu białośliwskiego. W bardzo szybki sposób udało się proboszczowi zjednać parafian i ożywić życie duchowe. Dzięki niemu parafia białośliwska wysunęła się na czoło wszystkich parafii w archidiecezji gnieźnieńskiej. Jego tajemnicza charyzma powodowała, że potrafił w kościele gromadzić olbrzymie rzesze ludzi.

Niedługo po objęciu placówki białośliwskiej przez ks. proboszcza Czesława Gólczewskiego, w dniach 9-10 czerwca 1951 roku, parafię wizytował ks. arcybiskup Stefan Wyszyński, metropolita gnieźnieński i warszawski, Prymas Polski. Była to pierwsza od 1935 roku, a więc okresu przedwojennego wizytacja kanoniczna.

Ks. proboszcz Czesław Gólczewski, który gościł w parafii ks. Prymasa, był również inicjatorem budowy nowego głównego ołtarza. W czasie wizytacji prymasowskiej, w prezbiterium kościoła znajdował się tymczasowy ołtarz zakupiony i zamontowany jeszcze za czasów ks. Tadeusza Kopczyńskiego. Jego małe wymiary nie pasowały do wielkości prezbiterium. Wobec zamiarów ks. Gólczewskiego, dotyczących budowy nowego ołtarza, w swych uwagach powizytacyjnych Prymas Wyszyński sugerował, iż zamiast nadstawy ołtarzowej „na ścianie absydy mógłby znajdować się fresk przedstawiający Serce Jezusa – zjednoczenie serc wszystkich”. U dołu fresku miało się znajdować tabernakulum – jako ośrodek kultu eucharystycznego. Nowy ołtarz przybrał jednak formę drewnianego monumentu, ze scenami rzeźbiarskimi. W jego centralnej części umieszczono figurę Serca Pana Jezusa, a u dołu figuralne postacie stanów ludu polskiego (duchowny, wojskowy, rolnik, inteligent, zakonnica, matka z dzieckiem). Życzeniem ks. Gólczewskiego było, aby postać duchownego - kłęczącego biskupa przybrała rysy twarzy Prymasa Stefana Wyszyńskiego. Autorem rzeźb jest artysta poznański J.Szulc, a gotowy już ołtarz poświęcony został 10 listopada 1957 roku, podczas wizytacji kanonicznej dokonywanej przez biskupa Lucjana Bernackiego.

Zasługą proboszcza były również wykonane w 1952 roku dwa nowe konfesjonały, które zaprojektował architekt Morawski z Poznania. Zostały one poświęcone 8 listopada 1952 roku przez bp Jana Czerniaka. W tym samym czasie zamontowano w kościele organy z II poł. XIX wieku (warsztat W.Sauera – Frankfurt n. Odą), a pochodzące z rozebranego wówczas kościoła ewangelickiego. Z rozebranego również kościółka luteransko-ewangelickiego (fromskiego), pochodził spiżowy dzwon (styl barokowy, czas powstania 1777 rok, autor Johann George Krieger, średnica 44 cm), a używany odtąd jako „sygnarek”.

Ks. proboszcz Gólczewski był człowiekiem niezwykle ruchliwym, żywotnym i z wyjątkową umysłowością. Bardzo interesował się matematyką i sportem. Ogromnie czytany, posiadał dużą bibliotekę. Był wielkim patriotą i przeciwnikiem komunizmu. Wielu parafian nauczył odwagi i posiadania własnego zdania na temat zachodzących w Polsce wydarzeń. Były to czasy nie łatwe dla Kościoła, władze PRL-u walczyły z katolicyzmem i religijnością Polaków, ingerowały w wewnętrzne sprawy Kościoła, a w latach 1953-56 uwięziły Prymasa Stefana Wyszyńskiego. Proboszcz w wygłaszanych kazaniach, szczególnie: 3 maja, 15 sierpnia, 1 września, 17 września głosił prawdę historyczną i patriotyczne idee.

Ksiądz Czesław Gólczewski zginął w wypadku drogowym 13 czerwca 1961 roku, u zbiegu ulicy Podgórznej i Strzeleckiej. Po odprawieniu rannej mszy św., motorem, jako pasażer, udawał się do Szamocina, aby zdążyć dalej pociągiem lub autobusem do Gniezna na konferencję. Pochowany został przez biskupa Lucjana Bernackiego i około 130 księży na miejscowym cmentarzu. Obowiązki po nim przejął ówczesny wikariusz ks. Zenon Marczyński.

Od 15 listopada 1961 roku nowym proboszczem został ks. Kazimierz Frąckowski. Jego największą zasługą było wykonanie w 1962 roku elewacji na kościele – bez wieży, plebanii oraz wymalowanie freskami dotąd białego wnętrza kościoła. Z dniem 10 lutego 1968 roku ks. Frąckowski został przeniesiony do parafii w Bydgoszczy.

Nowym proboszczem białośliwskim został przybyły z Pogorzeliczy ks. Seweryn Tomczak. Na początku jego działalności, w 1971 roku, erygowano w domu zakonnym Sióstr „Serafitek” przy ul. Podgórznej, kaplicę pod wezwaniem Matki Bożej Częstochowskiej.

W dniu 18 listopada 1973 roku odbyła się konsekracja kościoła, której dokonał ks. biskup Lucjan Bernacki. Z tej okazji w 1974 roku wmurowano w prezbiterium, po prawej stronie, pamiątkową marmurową tablicę. Wielkim wydarzeniem było również nawiedzenie parafii przez obraz Matki Bożej Częstochowskiej w dniu 5 i 6 października 1978 roku. W uroczystościach brał udział biskup gnieźnieński Jan Michalski.

Zasługą ks. Tomczaka było ukończenie w 1978 roku budowy wieży, zwieńczenie jej kopułą i umieszczenie w niej trzech nowych dzwonów: „Maryja”, „Józef”, „Tadeusz”. W ten sposób dokonano pełnej realizacji pierwotnego projektu architektonicznego kościoła. Wieża jak i dzwony poświęcone zostały w dniu 8 października 1978 roku przez biskupa Jana Michalskiego.

Wystrój kościoła został w ciągu kolejnych lat zmieniony poprzez wykonanie złoceń, budowę ołtarza Matki Boskiej Nieustającej Pomocy i chrzcielnicy oraz umieszczenie we wszystkich oknach witraży. Wraz z zakładaniem na chórze witraża przedstawiającego Serce Jezusa, nastąpiło przebudowanie organów. Pewne fragmenty kościoła zostały również kilkakrotnie wymalowane (kruchta, chór, prezbiterium). W 1979 roku dzięki staraniom ks. proboszcza odsłonięto na pierwszym prawym filarze kościoła, zawierającym urnę z prochami budowniczego kościoła – ks. Tadeusza Kopczyńskiego, nagrobną marmurową tablicę. Ostatnim wielkim przedsięwzięciem ks. Tomczaka było wybudowanie domu parafialnego. Jego budownicza działalność przypadła na trudne lata kryzysu gospodarczego w Polsce. W dniach 30 kwietnia - 1 maja 1984 roku przebywał w parafii z wizytacją kanoniczną ks. Józef Kardynał Glemp, Prymas Polski.

Od 1990 roku, po przejściu ks. Seweryna Tomczaka na emeryturę, kolejnym proboszczem został przybyły z Nakła ks. Edward Wosik.

W dniach 20 i 21 października 1991 roku przebywał w kościele relikwiarz i replika trumienki świętego Wojciecha. Peregrynacja ta obejmowała wszystkie parafie archidiecezji gnieźnieńskiej. Do Białośliwia relikwiarz przekazała parafia Miasteczko Krajeńskie, a oddano go po uroczystościach nawiedzenia kościoła do parafii Krostkowo. Uroczystą Mszę Św. odprawił wówczas ks. Kazimierz Frąckowski – były proboszcz białośliwski. W czasie nawiedzenia, do białośliwskiego kościoła przybyła piesza pielgrzymka parafian z oddalonego o 8 kilometrów Szamocina.

Dekretem metropolity gnieźnieńskiego abp Henryka Muszyńskiego z 15 grudnia 1992 roku, utworzono dekanat wyrzyski z siedzibą w Wyrzysku. W jego skład weszły następujące parafie: NSPJ w Białośliwiu, św. Jadwigi w Gleśnie, św. Anny w Kosztowie, św. Mikołaja w Krostkowie, Niepokalanego Poczęcia NMP w Niezychowie, św. Józefa w Osieku, Najdroższej Krwi Pana Jezusa w Żelaźnie oraz św. Marcina w Wyrzysku. Istniejący dotąd dekanat białośliwski, obejmujący oprócz Białośliwia parafie w Miasteczku Krajeńskim, Rzadkowie, Śmiłowie, Kaczorach, Morzewie, Wysokiej, Kosztowie, Osieku, Bądeczu, Dziembowie, Grabównie, Wyrzysku i Krostkowie, przestał istnieć. Osobnym dekretem metropolity Muszyńskiego – dziekanem wyrzyskim został ks. Edward Wosik. Od września 1993 roku ks. proboszcz został honorowym kanonikiem kapituły kolegiackiej w Bydgoszczy.

Za czasów ks. kanonika powstały w parafii: Poradnictwo Rodzinne, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, Stowarzyszenie Wspierania Powołań Kapłańskich. Z dniem 1 lipca 1996 roku ks. kanonik Edward Wosik został przeniesiony, jako „dziekan wyrzyski”, do Wyrzyska. Zmarł w 2015 roku, a pochowany został na cmentarzu białośliwskim.

Kolejnym proboszczem został ks. Kazimierz Czysz, który kilkanaście lat wcześniej był wikariuszem w tutejszej parafii.

W dniu 25 lipca 1996 roku emerytowany proboszcz ks. Seweryn Tomczak, obchodził 50-lecie kapłaństwa (święcenia 1946, Innsbruck-Austria). W listopadzie tegoż roku, znalazł się w gronie

dziewięciu polskich księży jubilatów, którzy uczestniczyli w bazylice watykańskiej, w obchodach „złotych godów” kapłaństwa razem z papieżem Janem Pawłem II.

W dniu 30 listopada 1996 roku na zakończenie obchodów 780-lecia Białosłiwia, przybył i jubileuszową Mszę Św. odprawił w kościele abp metropolita gnieźnieński Henryk Józef Muszyński. W czasie uroczystości wręczono ks. metropolicie tytuł „Honorowego Obywatela Białosłiwia”, a ks. Radcy Sewerynowi Tomczakowi dyplom „Zasłużony dla Gminy Białosłiwie”.

Na przełomie czerwca i lipca 1997 roku dokonano wymiany dachu na kościele i remontu parkanu, rozpoczynając tym samym wielkie prace remontowe.

W 1998 roku parafia białosłiwiska przeżywała jubileusz 75-lecia. Uroczystości jubileuszowe powiązane z dorocznym Odpustem ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa, w dniu 19 czerwca. Uroczystą Mszę św. odprawił wówczas ks. biskup Bogdan Wojtuś. W czasie jej trwania, na pierwszym lewym filarze kościoła, odsłonięto marmurową płytę upamiętniającą błogosławionego biskupa Michała Kozala, który przyczynił się do powstania białosłiwskiej parafii.

W połowie 1998 roku rozpoczęły się dalsze prace remontowe. W maju i czerwcu dokonano renowacji frontowego kamiennego ogrodzenia i wymiany metalowego opłotowania cmentarza. W lipcu zdemontowano główny ołtarz i przygotowano prezbiterium do wyłożenia nowej posadzki. W międzyczasie artysta plastyk z Gniezna – Eryk Kuszczak, zaprojektował nowy wystrój prezbiterium (mensa ołtarza, nadstawa ołtarzowa, ambonka, fotel). Prace posadzkarskie w prezbiterium trwały na przełomie listopada i grudnia. Całą przestrzeń prezbiterialną i bocznych ołtarzy wyłożono białym marmurem, zakupionym w kamieniołomach jordanowskich koło Wałbrzycha. W pierwszych dniach marca 1999 roku wyłożono pozostałą część kościoła płytami posadzkowymi. W dniach 25 i 26 marca ustawiono nowy ołtarz i ambonkę z białego marmuru oraz założono na nich złocenia (plafon, kolumnienki). We wnętrzu stołu ołtarzowego umieszczono pamiątkową puszkę z informacją o parafii i Białosłiwiu. Dalsze prace w prezbiterium prowadzono od lipca do września. Zamontowano wówczas, na głównej ścianie gipsowe pilastry (trzy łuki wsparte na kolumnach z ozdobnymi głowicami), drewnianą attykę oraz zawieszono odrestaurowane rzeźby pochodzące z poprzedniego ołtarza. Całość nadstawy ołtarzowej wyzłocono i odmalowano.

Podczas odprawiania Pasterki, w dniu 25 grudnia 2000 roku, została odsłonięta i poświęcona przez ks. prob. Kazimierza Czynsza pamiątkowa marmurowa płyta upamiętniająca papieża Jana Pawła II oraz Wielki Jubileusz 2000-lecia Chrześcijaństwa.

W dniu 2 lutego 2001 roku nastąpiło poświęcenie i umieszczenie z boku prezbiterium wizerunku kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, jako votum białosłiwskiej parafii za Jubileuszowy Rok Święty (1999-2001).

Do 31 lipca 2001 roku przebywały w Białosłiwiu siostry zakonne „Serafitki” ze Zgromadzenia Córek Matki Bożej Bolesnej. Mimo starań indywidualnych osób, białosłiwskich instytucji i stowarzyszeń z dniem 1 sierpnia trzy zakonnice zostały przeniesione na inne placówki znajdujące się w prowincji poznańskiej. Dom, w którym mieszkały zakonnice został przez przełożoną prowincjonalną sprzedany w ręce prywatne.

Kolejne wielkie prace remontowe w kościele miały miejsce w sierpniu 2002 roku i dotyczyły wewnętrznych prac malarskich. Kościół przybrał wówczas pastelowe ciepłe barwy oraz oczyszczono wszystkie malowidła. Natomiast w roku 2005 dokonano prac malarskich przy zewnętrznej elewacji kościoła.

W sierpniu 2003 roku białosłiwiska parafia obchodziła swoje 80-lecie istnienia. Z tej okazji przybył ks. biskup Bogdan Wojtuś, który dokonał poświęcenia kościoła i konsekracji nowego marmurowego ołtarza oraz prezbiterium.

Od 25 marca 2004 roku, na podstawie decyzji papieża Jana Pawła II, powstały w Polsce dwie nowe diecezje – bydgoska i świdnicka oraz metropolia łódzka. W wyniku tych zmian administracyjnych parafia białosłiwiska, wchodząca w skład dekanatu wyrzyskiego, znalazła się w nowej diecezji bydgoskiej. Pierwszym ordynariuszem diecezji został ks. biskup Jan Tyrawa, dotychczasowy biskup pomocniczy z Wrocławia.

Parafia pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Niezychowie

Data erygowania parafii: 1 stycznia 1995 r.

Miejscowości należące do parafii: Niezychowo, Niezychówko, Tomaszewo.

Pierwsze informacje pochodzące z 1399 roku potwierdzają, że mieszkańcy Niezychowa (Neszichowo) od najstarszych czasów należeli pod względem organizacji kościelnej do parafii pw. Św. Anny w Kosztowie.

Pod względem właścicieli ziemskich Niezychowo miało różną przynależność rodową. W wieku XVIII stanowiło własność rodu Rydzyńskich. To tu, w swoim rodzinnym majątku, mieszkał i z tego miejsca kierował diecezją urodzony w 1734 roku w Wyrzysku i zmarły w Niezychowie w 1814 roku biskup Franciszek Ksawery de Wrba Rydzyński. Był on proboszczem chodzieskim, biskupem chełmińskim, opatem pelplińskim, senatorem Księstwa Warszawskiego, kustosze gnieźnieńskim i sufraganem poznańskim. Biskup posiadał w swoim niezychowskim majątku prywatną kaplicę.

W XIX wieku Niezychowo przeszło na własność Komierowskich, którzy w wybudowanym w 1884 roku pałacu mieli również kaplicę publiczną pw. Niepokalanego Poczęcia NMP. Służyła ona mieszkańcom do 1965 roku, kiedy to została zamknięta przez władze komunistyczne przy udziale milicji.

W latach osiemdziesiątych XX wieku mieszkańcy Niezychowa rozpoczęli starania związane z utworzeniem odrębnej miejscowej parafii, a we wrześniu 1989 roku rozpoczęli budowę kościoła z zapleczem mieszkalno-katechetycznym. W dniu 3 października 1990 roku, nastąpiło uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego, który poświęcił bp Bogdan Wojtuś z Gniezna. W trakcie budowy – 3 czerwca 1991 roku, obiekt wizytował Józef Kardynał Glemp, Prymas Polski. Pierwszą mszę odprawiono w kościele 29 listopada 1992 roku, a poświęcenia kościoła dokonał abp Henryk Józef Muszyński 14 kwietnia 1993 roku.

Dekret erygujący parafię pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Niezychowie został dopiero wydany 16 grudnia 1994 roku, przez metropolitę gnieźnieńskiego abp Henryka Józefa Muszyńskiego, a wszedł on w życie z dniem 1 stycznia 1995 roku. Pierwszym proboszczem parafii niezychowskiej został mianowany ks. Adam Meller.

Budynek kościoła posiada nowoczesną fasadę, natomiast jego wnętrze wypełnia w prezbiterium marmurowy ołtarz soborowy i figura Niepokalanego Poczęcia NMP. Wokół kościoła powstał piękny, zadbane skwerek, obsadzony trawą i kwiatami. W 2011 roku na murowanej ceglanej konstrukcji zlokalizowanej na dachu kościoła umieszczono 350-kg dzwon „Jan Paweł II”. Parafia nie posiada jednak swojego cmentarza, zmarli są natomiast chowani na cmentarzu parafii w Kosztowie.